

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Херсонський інститут

МАУП

Кафедра фундаментальних дисциплін

Затверджую:

Директор Херсонського
інституту

Світлана Петричук
“25” серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Фундаментальних дисциплін
Протокол № 1 від 25.08. 2025 р.
Завідувач кафедри

Марина Богомолова

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Вступ до спеціальності «Психологія»

спеціальності:	<u>С4 Психологія</u> (шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва освітнього рівня)
освітньої програми:	<u>«ПСИХОЛОГІЯ»</u> (назва освітньої програми)

ХЕРСОН. МАУП, 2025

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Ткачук Тетяна Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри фундаментальних дисциплін

Викладач:

Ткачук Тетяна Леонідівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри фундаментальних дисциплін

Силабус розглянуто на засіданні кафедри фундаментальних дисциплін

Протокол №1 від «25 »серпня 2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Вступ до спеціальності «Психологія»
Шифр та назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Ткачук Тетяна Леонідівна,	
Науковий ступінь	Кандидат психологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри фундаментальних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	ОК 17 Теорія та практика психотренінгу ОК 22 Психодіагностика ОК 26 Патопсихологія
Напрями наукових досліджень	Соціально-психологічна адаптація, механізми адаптації, психологічний тренінг,
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://surl.li/mpzdlc

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності «Психологія» є ознайомчим курсом, який вводить здобувачів у базові поняття, предмет, завдання та напрями сучасної психології. Курс спрямований на формування загального уявлення про психологію як науку, її історичний розвиток, основні школи та підходи, а також практичні сфери застосування психологічних знань. У межах дисципліни розглядаються етичні засади професійної діяльності психолога, специфіка роботи в різних галузях психології (клінічній, освітній, організаційній, соціальній тощо), структура психологічної освіти та можливості професійного розвитку. Особлива увага приділяється розвитку професійної ідентичності майбутнього фахівця, усвідомленню ролі психолога в суспільстві та актуальних викликах, з

якими стикається сучасна психологічна практика в Україні. Курс закладає підґрунтя для подальшого вивчення фундаментальних і прикладних психологічних дисциплін.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: психологія як наука та професія, її історичний розвиток, структура, основні напрями та сфери практичного застосування, а також особливості професійної підготовки й діяльності психолога в сучасному суспільстві.

Мета курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти з фундаментальними положеннями спеціальності «Психологія», формування цілісного уявлення про психологію як наукову та практичну галузь, розвиток професійної ідентичності майбутнього фахівця.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомити здобувачів вищої освіти з історією розвитку психології як науки та професії.
2. Розкрити основні напрями, школи та підходи в сучасній психології.
3. Пояснити структуру та зміст професійної підготовки психолога в Україні.
4. Визначити ролі, функції та етичні стандарти діяльності психолога.
5. Сприяти усвідомленню професійної ідентичності та мотивації до саморозвитку.
6. Надати уявлення про актуальні виклики та тенденції в галузі психології.

Пререквізити навчальної дисципліни:

Для вивчення курсу здобувачі вищої освіти потребують базових знань з нормативних дисциплін достатніх для сприйняття категоріального апарату вступу до спеціальності «Психологія».

Постреквізити навчальної дисципліни:

Здобуті знання, уміння та компетентності в рамках даної дисципліни є основою для професійної діяльності, самостійного навчання та подальшого розвитку.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
Спеціальні компетентності	СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики
Результати навчання	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

	ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості ПР19. Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та скласти соціально-психологічний портрет особистості ПР21. Реалізовувати програми з міжособистісної та міжгрупової взаємодії які сприяли б позитивному психологічному мікроклімату в колективах
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи
Змістовий модуль 1. Психологія як наука: витоки, структура та методологія					
Тема 1.	Психологія як наука та професія: предмет, завдання, структура.	2	2	4	
Тема 2.	Історичний розвиток психології: від філософії до наукового статусу.	2	2	4	
Тема 3.	Основні напрями та школи в психології.	2	4	6	
Тема 4.	Методи дослідження в психології: класифікація, особливості застосування.	2	4	8	
Тема 5.	Місце психології у системі сучасного наукового знання.	2	2	6	
Змістовний модуль 2. Психологія як професія: підготовка, етика та ідентичність					
Тема 6.	Психологічна освіта в Україні: структура, кваліфікаційні рівні, ОПП.	2	4	8	
Тема 7.	Професія психолога: вимоги, компетентності, сфери діяльності.	2	4	8	

Тема 8.	Особистість психолога: професійно важливі якості та стиль діяльності.	2	4	8	навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 9.	Етичні норми та правове регулювання професійної діяльності психолога.	2	2	8	
Тема 10.	Формування професійної ідентичності психолога: мотивація, розвиток, виклики.	2	4	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	32	68	
Форма контролю: екзамен					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Екзамен	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	40	100
Робота на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Психологія» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену та складається з двох складових:

стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;

екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені.

Рекомендований розмір стартової складової дорівнює 60 балів, екзаменаційної складової – 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних (якщо передбачені) балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за академічною шкалою.

Форма проведення семестрового екзамену – усна.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Вступ до спеціальності «Психологія» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх

якість;

виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Вступ до спеціальності «Психологія» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед здобувачів освіти).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій тощо, перелік яких надається нижче (рекомендовані джерела інформації); методичні рекомендації до проведення практичних занять, самостійної підготовки.

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщений на платформі Moodle:

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 184 с.
2. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій: навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с.
3. Левенець А. Є. Вступ до практичної психології: Навч.-метод. комплекс. К.: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. 30 с.
4. Періг І. М. Вступ до спеціальності «Психологія»: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психологія», «Практична психологія». Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. 63 с.
5. Психологія: вступ до спеціальності : навчальний посібник / Петухова І. О., Заушнікова М. Ю., Нежинська О. О., Костевська Н. В.; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 190 с.

Додаткові:

1. Мотиваційна готовність здобувачів вищої освіти до майбутньої професії психолога / Столярова О. М., Сафін О. Д., Діхтяренко С. Ю., Рабодзей Т. С. Вісник Національного університету оборони України. 2021. № 6 (64). С. 105–109.
2. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення в професію. Видавництво: Каравелла, 2023. 248 с.
3. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. Київ: Талком, 2017. 244 с.
4. Сергієнко Н. П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с.
5. Яцина О. Ф. Основи психотерапії: практикум : навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

Інформаційні ресурси:

1. Американська психологічна асоціація. URL:<https://www.apa.org/research-practice/funding>
2. Етичний кодекс психологів-консультантів. Асоціація психологічного консультування та травматерапії. URL:<https://www.psycounseling.org/ethics>
3. Клуб психологів України. URL : <https://psy4you.org/i-othcode.html>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua>
5. Психологічна асоціація України URL:<https://www.npa-ua.org/>
6. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського. URL: <http://www.dnpb.gov.ua>